

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Előfizetési díj: Egész évre 12 frt., félre 6 frt., negyedévre 3 frt.

Előfizetések és hirdetési díjak helyben és vidékről a szerkesztőséghez küldendők be.

Helyben előfizethető: a szerkesztőség, a kiadó-hivatalnál, Demjén L., Keresztény P. kereskedéseiben. Egyes szám ára 5 kr. o. ó.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal: belső-tordatca szögletén, Csapó S. kereskedésével szemben, I-ső emelet, feljárás a kaputól jobbra.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorért 6 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek: Helyben: a szerkesztőség, a kiadó-hivatalnál, Demjén László könyv- és Keresztény Pál papír-kereskedésében. Bécsben: Haasenstein és Vogler (Neuer-Markt 14 sz.), Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.), Rudolf Mosse officiel. Zeitungs-Agent (Stadt, Seilerstätte 2), Süddeutsche Annoncen-Expedition Stuttgart. Nyitlár sora 20 kr.

Közlekedés-ügyünk.

Budapest, febr. 9.

I.

(G.) A közlekedésügyi miniszterium költségvetése alkalmasint már hétfőn fog tárgyalatni. Nincs talán egyetlenegy pont sem egész állami életünknek a kiegyezéstől számított történelmében, mely komolyabb aggodalomra adhatna okot egész jövőnkre nézve, mint azon helyzet, melyben közlekedési ügyeink jelenleg állanak. Nem lesz tehát felesleges, ha néhány vonással érintjük azon kényes dolgokat, melyek nézetünk szerint a jelen kétségelentül kedvezőtlen helyzet legfőbb okait képezik.

Rámutatni a bajra, felismerni és nem leplezgetni akarni azt első kötelességük azoknak, kik a közönséggel szemben az önértékes journalista szerepére vállalkoztak. Az az együgyű tollas állat, mely homokba rejti fejét, hogy ne lássa a veszélyt, megjárja állatnak; de semmi-vel sem különbek nála azok, kik a journalistika terén szemforgatva emlegetik a pártállás követelményeit, s vakoknak mutatják magokat ott is, hol az egyéni meggyőződés nyilvánításának szükségszerű kötelem állott elő azokra nézve, kik a közvélemény organumaiul vállalkoztak.

Hogy sok baj van, mert sok hiba történt közlekedési ügyeink terén, az tagadhatlan. A hány vasut, annyi pör, s a ki azt, hogy ez mennyire ártott hitelünknek, s hogy ezért is mennyire szükséges kivált a jelen alkalommal erőlyesen és határozottan nyilatkozni az eddig követett rendszer ellen, nem bírja megérteni vagy nem képes összeegyeztetni politikai elveinek szilárdságával, az ne fogjon tollat, s ne ámitsa akarva vagy akaratlanul olvasóit, mert vagy annyira ügyefogyott, hogy nem képes megérteni a helyzetet, vagy képmutató, ki nem érdemel becslést.

Hol a baj közlekedésügyeink terén?

Nézzük csak a legelső vasuti concessiók eredetét.

Hogyan keletkeztek a vasutak? Valamely vidéken érdekelt birtokosok, néha-néha speculansok is egynehány tőkepénzzel szövetkezve engedélyt kértek valamely vasut előmunkálataira. Az engedélyt megnyervén, a kormány alku után állapította meg azon összeget, melyet a vasut kiépítésére mulhatlanul szükségesnek tartott; meghatározta a megfelelő kamatlatát, a pénzbeszerzési költségeket, megállapította azon összeget, mely mértőföldenkint forgalmi eszközökre fordítható, s hozzáadta ezen összeghez az építési időre eső időközi kamatokat. Mindezek együttvéve képezték azon összeget, melynek kamatait biztosítására az állam kötelezte magát.

És mit tapasztalunk ma?

Azt, hogy a vasutak nem képesek megkezesni azon összeget, mely részükre a kormány által évenként biztosított. Főoka e körülménynek abban rejlik, hogy az építési idő, mint a tapasztalás elég szomorúan megmutatta, majd mindenütt rövidre szabott, s hogy az engedélyezett forgalmi eszközök száma oly csekély, hogy teljes lehetetlenség azzal a biztosított jövedelmet beszerezni; mert hiszen természetes, hogy a mint egyfelől a vasutak jövedelme a szállított tárgyak mennyiségéből és a szállításból származó tiszta haszonból ered, másfelől ezen jövedelem csak azon arányban emelkedhetik, a melyben lehetséges a közönség által felajánlott tárgyak elszállítása.

Megengedjük, hogy a kormánynak fontos indokai lehettek, — eltekintve az építési

időtartam hibás számításától, — melyeknél fogva a forgalmi eszközökre csekély összeget állapított meg. Ily indok lehetett az is, hogy — nem számithatván ki előre a folyton fejlődő forgalom nagyságát, nem akarta túlterhelni az eredeti tőkét mindjárt kezdetben, s nem akarta magát a véletlen esélyeinek kitenni oly tárgyak beszerzése tekintetében, melyek, ha nem használtathatnak, romlásnak indulnak; de ha a dolog így áll, akkor nem lett volna sürgősebb teendője a kormánynak, mint intézkedni az iránt, hogy a forgalmi eszközökre nagyobb összeg fordíttassék a vasutársulatok által. Kellett volna ezt tennie az elsőben engedélyezett vasutakra nézve már akkor, midőn az eredetileg engedélyezett összeg: csekélységéről meggyőződött, vagy is körülbelől másfél év előtt. Pedig, hogy meggyőződött ezen összeg csekélységéről jó régen, kétségbevonhatlanul mutatja azon körülmény, hogy míg az elsőben engedélyezett vasutvonalnak csak 50.000 frtot engedélyezett mértőföldenként forgalmi eszközök beszerzésére, a később engedélyezett vasutaknál ezen összeget már 70—90.000 frtra emelte, sőt az állami vasutaknál a mértőföldenként forgalmi eszközökre adott összeg már is túlhaladja a 120.000 forintot.

Segíteni kellett volna régen a bajon; mert annak van értelme, hogy az állam önvédelmi szempontból, vagy más vitalis tekintetből országutakat nyit, nagy vasutakat létesít, ott, hol azokat alig használják; de hogy kamatgarantiával lássan el oly vasutakat, melyeknek nem akarja megadni azt a lehetőséget, hogy a garantizált összeget maguk is megkereshessék, azt csakugyan bajos megérteni.

De nemcsak a vasutak dolgában állunk így. Ott van a Duna s ott a magyar hajózás érdeke. Ki tegyen itt valamit ha nem a kormány? pedig ha nem tesz, menthetlenül be fog következni azon eset, hogy mint a már létező vasutak úgy a még létező Dunagőzhajózási társulat is áldozatul fognak esni azon hatalmas factornak, melynek legnagyobb érdeke főleg a Dunán a magyar concurrentia megszűntetése.

Legujabb táviratok.

Zágráb, február 10. Január hó 28-ról kelt elhatározás folytán az 1872-ki költségvetés azon megjegyzéssel hagyatott helyben, hogy a tanári fizetések fölemelését és lakbérilletményeket illető határozatok csak ideiglenesek.

Bécs, február 10. Az ó-katholikusok gyűlékezete elhatározta a csalhatatlansági dogmát a bécsi lakosság szavazása alá bocsátani.

Bécs, febr. 10. A „Wiener Corr.” jelenti, hogy a kormány és a lengyelek közt közvetlen alkudozások nem folynak ugyan, azonban Goluchowski jól ismeri a kormány intencióit, és fel van hatalmazva alkudozásokat folytatni.

Páris, febr. 10. A hivatalos lapok jelentése szerint Broglie meglátogatta Thierst és törekszik meggyőzni a kormányt, hogy nem elvbeli, hanem csak alakai kérdések választják el őket. Szakadástól tehát nem kell félni.

Madrid, febr. 10. Itt keringő hír szerint a király hajlandó leköszönni; ez esetben a hatalmat a cortesnek adná át.

New-York, febr. 9. A kormány katonai expedíciót készít elő a sós-tengeri városba.

Országgyűlés.

A képviselőház febr. 10-iki ülése.

Elnök bemutatja Hunyadmegye két feliratát, s tudtul adja, hogy gr. Zichy József végleg igazolt képviselőnek jelentetik ki.

Zsedényi Ede a szepesi tanítóegylet részéről nyújt be egy kérvényt, melyben egy országos tanító-nyugdíj-egylet felállítására vonatkozólag kérnek tjavaslatot alkottatni.

Trifunácz a szerb kir. biztos visszaéléseire vonatkozólag interpellálja a miniszterelnököt. Végül határozati javaslatot nyújt be.

Kármán Lajos a közjegyzőség behozatalát sürgeti s azért interpellációt intéz az igazságügyérhez, s kérdi, szándékozik-e, még pedig a jelen ülésszakban e tárgyra nézve tjavaslatot beterjesztetni.

Pauler jelenti, hogy az előmunkálatok már megtették, s a tjavaslat nem sokára be fog nyújtatni.

Tisza miniszter a vasuthálózat több kiegészítő vonalára nézve tjavaslatot nyújt be a háznak.

Napirend: A belügyminiszter költségvetése.

Orbán Balázs felzudul az erdélyi csendőrség ellen, mint mely még mindig az absolut rendszer maradványa. E rendőrség nem a rend és vagyonbiztoság, de a politika fölött őrökdi. Ezt el kell törölni — nemcsak politikai, de nemzetgazdasági, alkotmányos, czélszerűség szempontból is. — Rosz szervezete több pénzt kíván, mint az összes erdélyi közigazgatás, pedig nem mondhatjuk azt, hogy hiányoznának e tekintetben szakembereink. Ott vannak a kiszolgált altisztek, kiket alkalmazni lehet. Kéri tehát a házat, vegye ezeket figyelembe, s miután látszik, hogy e rendőrség általában nem indokolható, s miután oly csendőrségre van szükségünk, mely nem függ a bécsi hadügyministertől, ő nem szavazza meg a 386.000 frtot. — Határozati javaslatot nyújt be, hogy a nevezett összeg tételessék át a közigazgatás rendes kiadásába, s bizassék a honvédségre az ideiglenes csendőrségek, addig is, míg új rendőrség szerveztetik.

Neherbeczky a belügyminiszter nevében nem tartja czélszerűnek egyelőre a változtatást, és várhatni vele addig, míg a közrendészeti reformról lesz szó. A mi a vádakat illeti, a végrehajtó hatalom előtt kellett volna orvoslást szerezni.

A népiskolai törvény reviziójára

vonatkozólag a jelenleg 680 tagból álló dél-magyarországi tanító-egylet egy emlékiratot terjesztett be a képviselőházhoz, a melyben a nevezett törvény következő változtatásait óhajtja: 1) Orvos által bebizonyított lelkibeteg gyermek gyógyítása és neveléséről az állam törvényesen gondoskodik. 2) A rajzolás vétessék fel a népiskola tantárgyai közé. 3) Minden néptanodában a lehetőségig udvartorna és játszótérrel is legyen gondoskodva, mi nevezetesen az ujonnan felállítandó iskolaépületeknél vétessék figyelembe. 4) A tandíj mindenütt töröltessék el; ott, hol a tanító jövedelme a tandíj megfizetésétől függ, az ez által eleső összeget az illető község más uton térítse meg. 5) A népiskolai törvény 34. §-a, mely a 27. §-al ellenkezik, töröltessék el. 6) A tornázás a leányiskolákban is törvényesen rendeltessék el, mely czélra zárt tornatermek létezzék és a mennyire lehetséges, tanítóknak által vezettessék a leánytornázás. 7) Egy tanítónak hetenkénti tanórai száma legfeljebb 20 legyen, azonban csakis, ha ebben a gazdaságtan, tornázás és az ismétlési tanfolyam is, szóval: a tanerő összes tanítási teendője befoglaltatik. 8) A választott tagokon kívül az iskola összes tanítói legalább tanácskozási tagjai legyenek az iskolásoknak. 9) A látogatáskor az iskolások részéről kiküldött tagnak csak figyélő szerepe legyen. Netalán előforduló megjegyzések csak a tanórák végezte után tárgyalassanak. Az iskolások tagok látogatásai csakis az iskola adminisztratív részére vonatkozhatnak, tehát az iskola belső szervezete nézve a törvény több szabadságot engedjen a tanítónak s nagyobb bizalmat helyezzen annak lelkiismeretességébe. 10) A törvénynek megfelelő népiskolák által kiállított bizo-

nyítványok általános érvényességgel bírnak s az onnan kikerült tanuló ne tartozzék a közép- / tanodák-bai belépése alkalmával felvételi vizsgát adni. 11) A törvény 53. §-a, mely a 49-ikkel ellenkezik, töröltessék el. 12) Az egylet mindennemű könyv-egyetárság ellen nyilatkozik. A behozandó iskolakönyvek helyben hagyhatósága fölött az országos oktatási tanács jóváhagyása fentartatván, a tanító-egyletek határozzanak és intézkedjenek. 13) A képezde- és mintatanítók fizetése emeltessék fel és adassék nekik ötödévi pótlék. 14) A falusi tanító fizetése, lakáson és kerten kívül, legalább 500 frt, a városi tanítóé legalább 600 frt, a segédtanítóé legalább 400 frt legyen. Az ötödévi pénzpót addig nyújtassék, míg a fizetések 800 frtig, illetőleg 1000 frtig emelkedve nincsenek. 12) Hol a tanítói állomás nagyobb, a 144. §-ban meghatározott fizetéssel van összekötve, az alább nem szállíthatatik. 16) Állapíttassék egy országos tanítói nyugdíjintézet; azon esetben, ha ehhez az állam vagyona elégtelen volna, fordíttassanak e célra a szokásos segélyezések. 17) Hazánk összes néptanítói, nem tekintve a tanodák jellegét, a melyekben működnek, 2 százalék fizetési levonás után érteke arányos nyugdíjat húzzanak az országos tanító-nyugdíjintézetből. 18) Egy tanfelügyelő 100-nál több községben az iskolai felügyeletet nem gyakorolhatja a kívánatos jó eredménnyel.

A Kisfaludy társaság XXIV. köz- ülése febr. 9-ikén. (Pesten)

Elnök: (Toldy Ferencz) megnyitó beszédeben nem a mult év halottai fölötti gyászra, mint inkább a társaság egy élő tagjának szenteli az emlékezés szavait, — azon tag érdeműs életének, ki az első Lendvayok és Egressyek korától a jelenig — csüggedetlen elsőharcosa volt színművészetünknek; kit nem retentett vissza a tizenkét forintnyi fizetés attól a pályától, melyen később annyi babért aratott és arat még most is — Szilageti Edének.

Az élnézzessel kísért elnöki megnyitó beszéd után Greguss Ágost olvasta fel az évi jelentést, melyből kitűnt, hogy a mult évben a társaságnak egy halottja volt: Surgon Bowring költő, a népdalok jeles fordítója. — Kiadta a társulat Fábrián G. Valer. Flaccus: „Argonauticon” fordítását, s államsegélyt kért Bartalus zenészi körútjára. — Az idei kiadványok 7 kötetre mennek, ezek között Toldy F. aranynapja, Závodszy K. „Bessenyei György” cz. munkája, Racine „Phédraja” Paulaitól, Molière „Porul járt negédesek”, „Sganarille” Szász K. fordításában; — s legközelebb várhatjuk Shakespeare elbeszélő költeményei és dalainak 2 kötetét, s Cervantes Don Quixotejának Györi Vilmos által eszközölt fordítását remélhetőleg Doré világ-hírdő illusztrációival. A társaság a világiállást is fölkeresendi 37 kötetnyi kiadványával. Új alapító tag jelentkezett az idén 11, és pedig kilencz 100—100, kettő pedig 200—200 frttal. A felolvadások között a versek voltak túlnyomó számban; próza egész éven át csak 5 olvastatott; ez arány fényes bizonyítványa volt a közlés is, melyen 3 verset hallottunk s csak egy prózát, ugymint:

Györi Vilmostól: költeménypárt. — „A remete” s „Az apostolt”, mi meglehetősen laposan elnyújtott két verszet, — Gragustól egy igen csinos tankölteményt: „Fölbredvén” s „Szigligeti Edének humoros tárgyat, a színvilág alsó régióiból vett beszélyét: „Másvilági bűnhődés” mely a közönséget mindvégig derült hangulatban tartá.

Következett a pályázatról jelentés. A „drámai középfajok elméletére” beérkezett egy, mely gyenge is, tökéletlen is, nem is az, a minek lenni kellene, — de a bírálók szavai szerint, „irodalmunk mai állapotában még is nyereségnek tekintendő” — melynek is a jutalom kiadatott, szerzője mint azt mindenki sejtette: Név László.

A másik pályakérdés is valóságos izgalomba hozta a hallgatóságot. Remekműről volt szó, mely minden tekintetben nyereség költségtünkro s mely pályatársait messze elhagyja: „A déli bábok hőse” a jutalmat ennek ítélék oda. De ki írja le a közönség bámulását, midőn a felbontott jelíges levélkén e szavak olvastattak: „a jutalmat az írói segélyegyletnek engedem át” — neve: névtelen! — De kicsillogott a névtelenség leple alól is a

társaság „arany emberé”-nek, — Szigligeti Edé-
nek gloriája! — A másik „Bécsi láng” dicsőretre
meltattott. Szerzője ismeretlen.

A gyűlés — a költői beszélyből felolvasott
mutatvány meghallgatása után — fél 1 órakor vé-
get ért. (Vy.)

Thiers a 30-as bizottságban tett nyilatkozatai.

A 30-as bizottmány 5-diki ülésében Thiers
többek közt így nyilatkozott:

„En önk legutóbbi ülésében még nem vol-
tam oly helyzetben, hogy önöket értesíthettem vol-
na a miniszteri tanácsnak a 4-dik cikkre vonat-
kozó nézeteiről. Jelenleg tehát e nézeteket lehető
rövidséggel elő fogom adni. En természetesen ta-
lálom, hogy mivel önök a kormányzatnak életerőt
igyekeznek adni, a választási törvényt tárgyalják.
Ha a kamra beleegyezik, mi készséggel beleegye-
zünk, hogy önök a köteleességet felvállalják. A két
kamra kérdése iránt ebben áll véleményem. En azt
hiszem, hogy lehetetlen a rend embereit kielégíteni
két különböző működésekkel megbízott kamra fel-
állításával. A mi azok szervezetét illeti, ez
iránt önök fognak határozni. Nekem leghelyesebb
tervnek látszik, a megkivártató biztosítékokat ke-
vésbé a választókban, mint a megválaszthatókban
keresni. Ha önök a 2-ik kamra választási alapját
megváltoztatni igyekezzenek, úgy azt megfosztá-
nak erejétől.

Csupán annak elhatározása lenne szükséges,
hogy a személyek minő osztályai legyenek megvá-
laszthatók. Így ki lehetne mondani, hogy megvá-
laszthatók lennének oly követek, kik már 5 év
óta követek, vagy előbbi gyűlések tagjai, vagy
törvényszékek és kereskedelmi kamarák elnökei
voltak. Ily módon egy lényegesen conservatív
kamrát lehetne megnyerni. A pécsetőr ur egy igen
világosan szerkesztett tervet fog önök elé terjesz-
teni, s önök természetesen folytatják feladatu-
kat; de először is azt tárgyalandják, a mi szemé-
lyesen én rá vonatkozik, mivel ez már egészen
készben van. Ezen föltétel alatt mi készek vagyunk
rendezkedést létesíteni. De beszéljünk a választási
törvényről. Senki sem gondolhat arra, hogy a létező
törvény mellett új választásokat lehetne eszközölni.
En ezt lehetetlennek tartom. Ezért új törvényre
van szükség. Az általános szavazatjog az ország
létező törvénye. Igaz, hogy én voltam egyik szer-
zője a május 31-ki törvénynek; de én akkor nyil-
vánosan kimondtam, hogy az általános szavazatjog
eredményei kevésbé rettentők voltak, mint elő-
ször gondoltam. Valóban a legbölcsebb s legha-
zafiasabb kamarák egyikét idézte elő, melyekkel
az ország valaha birt, t. i. az 1848-ki alkotmá-
nyozó gyűlést. Midőn Vidal, Defflotte, stb. megvá-
lasztattak, mi megrémültünk, s bekövetkezett a máj-
31-ki törvény.

Ama vita folytában mondtam ki ama kifejezést
mely oly gyakran ismételtetett: La ville multitude.
Azonban 1851-ben beláttuk, hogy mily rettentő
fegyvert adtunk egy oly férfi kezébe, ki behozván
a despotismust Franciaországba, azt mondhatá az
országnak, hogy az neki köszönheti saját souve-
rainitását, melyet a május 31-ki törvény elraga-
dott tőle. Ez engem komoly megfontolásra indi-
tott, és én azt hiszem, hogy nagyon eszélytelen do-
log lenne, csak egy ujjal is megérinteni az általá-

nos szavazatjog ezen nagy intézményét. En sem-
mit sem kárhoztatok előbbi eszmémben; de azt
hiszem, hogy igen esélyeseknek kell lennünk
minden szervezési tárgyban minő az általá-
nos szavazatjog, mivel több kárt tennénk magunk-
nak azok vitatása által, mint a mennyi jót ten-
nénk az azokra alkalmazott reformok által. Hi-
tem szerint nagyon szükséges a választásokat lo-
calizálni.

Szükséges újra megfontolni a kerületek sze-
rinti választás elvét, ha ez létesíthető; de én min-
dig éreztem, hogy ezen véleménynek ellenzői is
fognak lenni. Mindezt önök ki fogják nyomozni.
Az általános szavazásban a nagy nehézség a vá-
lasztónak bizonyossággal indentifikálásában, s an-
nak bizonyossággal tudásában áll, hogy a szava-
zójegyet előmutató egyén annak valódi tulajdonosa.
A császárság alatt sokan választattak meg csupán
azért, mivel lehetetlen volt a szavazók ugyanazo-
nosságot bebizonyítani. Ezért azt hiszem, hogy
ezen csalások ismétlődéseinek meggátlása végett
lényeges biztosítékot kell keresnünk. A pécsetőr
ur fel fogja önöknek olvasni a 4. cikket, a mi
szerkezetünk szerint.”

Erre Dufaure következő szerkezetet olva-
sott fel:

„Rövid időn intézkedés fog tétetni külön tör-
vények által: 1) a jelen nemzetgyűlésre követke-
zendő gyűlés összeállítása s választási módja iránt;
2) a második kamra összeállítása, választási módja
és működése iránt, 3) a végrehajtó hatalom szer-
vezése iránt, a jelen gyűlés szétszálása s a két új
kamra megalakulása közti időköz alatt.”

Erre Thiers Lacomba kérdésére kijelenté, hogy
ő részéről az egy évnél hosszabb tartamu hely-
ben lakást pártolja, mint az új választási törvény-
ben kiszabandó kelléket. „Az általános szavazatjog
jelen szervezetében az ugyanazonosság garantái
valamint a helybenlakás garantái is teljesen hiány-
zanak. Egy lakás nélküli korbóló nem civis. Az
általános szavazatjog nem csupán számban áll; va-
lódí garantíára van szükség az iránt, hogy a vá-
lasztó csakugyan polgár. Itt lehetne minimumul
felállítani egy évi, s maximumul 3 évnél tovább nem
terjedhető helybenlakást. Azonban lehetetlen ezen
pontok iránt bármit szabatosan határozni meg. Ha
mi egyetértésre jutunk mindezen pontok iránt, önök
azokat figyelmesen megvizsgálhatják; de kérem
önöket, folyvást eszükben tartsák, hogy ránk nézve
méltóság kérdése, miszerint önök ezután tüstént
hozzá kezdjenek munkájuk utóbbi részéhez.”

Thiers: „A nemzetgyűlés fog e tárgyban ha-
tározni. A kormány az ellen semmi ellenvetést sem
teend. Mi azt véljük, hogy ezen törvények közti
összhangzás végett ugyanazon bizottmánynak kel-
lene mindezen rendszabályokat megalkotni. Szer-
kezetünk első része azt foglalja magában, hogy bi-
zonyos változtatások fognak tétetni az új nemzet-
gyűlésben, így pl. a követek számára nézve. Szer-
kezetünk 2-ik része semmi magyarázatot sem ki-
ván. Annak 3-ik része nagy fontosságúnak lát-
szik előttünk. Azt várja a gyűlés s az ország.
Előttünk nélkülözhetlenné látszott, ama kérdést
előre elintézni, s javaslatunk célja az, hogy az
külön törvények által intézettek él.”

Sacaze kérdi, ha vajjon a kormány tekintetbe
vevé-e ama garantíát, melyet a megválaszthatóság
bizonyos életkora ad.

Thiers kijelenti, hogy e pont iránt nincs hatá-

férni, ki soha sem beszélt egy fölös szót sem, soha
nem tett egy lépéssel sem kevesebb, — az emberi
alakba bujt matematika, ki szíve helyett krono-
metert viselt testében.

Valóban, jegyzé meg Andreco Stuart, a föld
a mennyiben megkisebbedett, hogy tizszerte gyor-
sabban lehet körülutazni rajta, mint száz évvel ez-
előtt, ma három hónap elegendő, hogy a világot
körülutazhassa bárki.

Nyolczvan nap! javítá ki Phileas Fogg.

Már t. i. nyolczvan nap, felelt az előbbi, ha
... rosz időt, vihart, történhető hajótörést nem
számítunk bele.

Nem, mindent beszámítok.

Lehetetlen! kiáltának föl unisono a gentle-
menek.

Fogadok négyezer fontba mindenkivel az
urak között, hogy nekem lehetséges.

All!... és mikor utazik ön?

A legközelebbi gyorsvonattal, 10 óra har-
mincz perczkor. ... Most 9 óra van ... ha de-
cember 21-én este 10 óra 35 perczkor nem va-
gyok vissza a Reform-klub e termében, 20,000
font az önöké. Ime egy váltó ezen összegre, mely
Baring Brothers czégre szól... Viszontlításra
uraim!

Félórával ezután Phileas Fogg otthon volt.
Tiz percz mulva utazunk, mondá inasának, egy
franciának, kit Passepartout-nak hívtak guny-
néven.

Utazunk? kiáltott föl az inas látható rosz
kedvvel.

Igen a világ körül! egészíté ki gazdája. Végy
két gyapotinget, három pár harisnyát és egy utazó
köpenyt számomra, magadnak is vedd ugyanazt,
és rendelj cabot ide!

10 óra 30 perczkor ketten a waggonban ül-
tek. Passepartout azt se tudta, álmodik-e vagy

rozott véleménye; azonban nem hiszi, hogy bármi
lényeges garantía lenne azon életkormódosításában,
melyben egy polgár szavazhat.

Delacour kérdi, hávajjon a kormány nem ter-
jeszthetne-e elő javaslatokat, az új negyedik cikk-
ben említett 3 tárgy iránt.

Thiers kijelenti, hogy ő kész bármely felelős-
séget magára venni, azonban talán jobb lenne a
bizottmányra hagyni ezen előkészítő munkát, melyre
az már eddig is szentelé magát. Hg Audifret Pas-
quier azt óhajtaná, hogy a kormány terjesszen elő
javaslatot egy 2-ik kamra alakítása s a végrehajtó
hatalom átruházása iránt.

Thiers: „Mi készek vagyunk javaslatot ter-
jeszteni önök elő egy 2-ik kamra szervezése iránt.
Ha önök e feladatot ránk bízzák, mi azt igen gyor-
san teljesítendjük. A mi a végrehajtó hatalom áru-
házását illeti, mi fontos észszerűségi okokból kér-
jük, hogy azzal nekünk semmi közünk se legyen.
Egyedül azt kérjük, hogy ezen három javaslatot
minden közbeeső idő nélkül készítsék elő.”

Erre az ülés jövő péntekre napoltatott el.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, február 12-én.

— **Figyelmeztetés. T. polgártárs-
inkkal sietünk tudatni, hogy lapunk
november 1-e óta legutánynosabban
vesz fel bármily alak-
ban hirdetések; s ha kívánta-
tik, a fogalmazásról is gondoskodik**

„a „Kolozsvári Közlöny”

kiadó-hivatala.

— **Király ő felsége** a vallás és közok-
tatási magyar miniszter előterjesztésére megen-
gedte, hogy a kolozsvári egyetem rendes tanárai a
VI-ik a rendkívüliek pedig a VII-ik napdijosztályba
soroztassanak.

— **Király ő felsége** Szelecz r. kath.
hitközségnek iskolaházának felépítésére legm. ma-
gánpénztárából 100 ft o. é. segélyt legk. adomá-
nyozni méltóztatott.

— **Királyné ő Felsége** tegnap, február
10-én d. é. 10 órakor Gödöllőről Bécsbe utazott.

— **A képviselőház** febr. 10. ülésében
hosszas vita folyt az erdélyi csendőrség rögtöni
eltörése fölött; a ház a pénzügyi bizottság javas-
latát fogadta el úgy ebben, mint az országos fő-
levéltárnok kinevezése tárgyában.

— **A Deákpart** febr. 10-ki értekezletén
az erd. szász gazdasági intézetek támogatására
3000 ft szavaztatott meg; továbbá Császár
Bálint indítványára a fogarasi ménésre megadatik
az előirányzott 6000 ft. Lukács Béla kérdésére
azt válaszolja a miniszter, hogy a zalathnai bányá-
kapitányság áthelyezése felett most folynak a tár-
gyalások, de ez évben az nem fog megtörténni.
Világkiállítási költségekre 400,000 ft szavazta-
tott meg.

— **A pénzügyi bizottság** mult szom-
baton délután 5 órakor és vasárnap délelőtt 11
órákor tartott üléseiben a pénzügyminiszter által
benyújtott adótörvényjavaslatokat tárgyalta. Szom-
baton a bélyeg és illetékről szóló tvjavasla-

ébre van. Phileas Fogg pedig azon gondolatban
elmerülve, kifutja-e majd a 20,000 font az uta-
zási költségeket, melyeket magával vitt. Összes
vagyonának fele volt ez.

Utazóink utiterve következőleg volt beosztva:
Londontól Suezig hét nap, Suezről Bombayig ti-
zenhárom nap, Bombaytól vasuton Calcuttába há-
rom nap, Calcuttából gőzhajon Honkongba tizenkét
nap, Hongkongtól Yokohomáig hat nap, Yokoho-
mából San-Franciscoig huszonkét nap, San-Franci-
scótól New-Yorkig huszonkét nap, San-Franci-
scótól New-Yorkig hét nap, és végre New-York-
tól Londonig tíz nap ... pontosan kiszámítva 80
nap. „Akadályokat beleszámítva” mint Phileas
Fogg mondá sejtelve nélkül annak, hogy merész
körútjában a balszerencsés fogja kísérni, száz meg
százféle kellemetlenségben s föltartóztatásban. A
balsors csillaga már Suezben tűnedezt föl. Ha
Phileas Foggnak lett volna szeme arra is, mi tör-
ténik körülötte, észrevette volna a rendőrt, ki a ha-
jó kikötésénél a kikötőben legelő állott, és min-
den kiszálló utazót jól megtekintvén, vérszomjazó
pillantásokat vetett reá. Phileas barátunk t. i. elég
szerencsétlen volt, hogy a megszólamlásig hason-
lított ama nagy banklopás elkövetőjéhez, és mig
nyugodtan készült a tovább utazásra, Fix a rendőr
Londonba ezt távirta: „A tolvajt megtaláltam, küld-
jék az elfogatási parancsot Bombayba.” Passepar-
tout t. i. elfecsegte neki, hogy ez urának legköze-
lebbi célpontja. A „Mongolia” első rangú vitor-
lás hajó, és utazóinkat két napi nyereséggel Bom-
bayba hozta. Megjegyezzük, hogy az Loudontól
Párisba, s Marcellen keresztül Suezbe akadályta-
lanul ment vegbe Bombayban október 20-án 7 1/2
órákor este megérkezvén utazóink azzonnal a „gre-
at Indián peninsular railway” egy kocsjába ültek,
hogy Calcuttába utazzanak. A vésztijszó elfoga-
tási parancs ugyanis szerencsére elkészült volt.

toit vette fel, s azt némi módosítással elfogadta,
ilyen módosítások pl. az, hogy az 5 § második
bekezdésében a különböző két ítélet ellen való
fellebbezésnél nem fogadtatott el a kétszeres bé-
lyegilleték. Vasárnapi ülésén a bizottság a ház-
adóról szóló tvjavaslatot vette fel, s azt elfogadta
ugy, hogy csak 1874 év végeig legyen foganata. A
felszólamlási bizottságok alakulásáról és azok mű-
ködéséről szóló 4., 5. és 6. §§. törültenek. A
jövendőlemadó kérdése körül igen hosszú esz-
meesere fejlődött ki, s azon temérdek visszaélés,
mely a jövedelem bevallása körül átalánossá vált,
képezte a tárgyalás fő részét, s feltűnt egyebek
köz, hogy Pesten csak 38 egyén van, ki 10.000
frtot felülmúló jövedelmet vallott be, az országban
pedig összesen 240-en valamivel felül, 10,000-et.
A visszaélések meggátlása végett a porosz rend-
szer behozatala is indítványoztatott, de ez nem fo-
gadtatott el, miután a pénzügyminiszter kijelenté,
hogy ez iránt tvjavaslat van készülöben, melyet
még ezen országgyűlés alatt beterjeszt. A javaslat
ezután némely módosítással elfogadtatott, így pl.
hogy a 4. §. ban d) pont aa) alpontjában a kéz-
müipárnál 4 ft helyett 6 ft. 2 ft helyett 3 ft-ra
emeltetett az adó.

— **A Kisfaludy-társaság** tagjai ülés
után kedélyes lakomára ültek össze a „Hungaria”
fogadóban. A diszlakoma természetesen nem mul-
hatott el számos felköszöntés nélkül. Toldy Fe-
rencz elnök a királyi családért ivott, Zichy Antal
Toldy Ferenczért s fiáért, ki a társaságnak új tagja
lett; a budavárosi ünnepélyi küldöttség tagja Pe-
legrini a testvér főváros egyetértésére emelte po-
harát; meghatóttan emelvén ki, hogy ez az utolsó
ünnepély, melyen az önálló Budaváros küldöttség
által vesz részt, Székács egy igen kedélyes és si-
került verssel köszöntö fel Gregusst. Győry Vilmos
Hunfalvyra, Tóth Kálmán a két új tagra: Toldy
Istvánra és Bereczik Árpádra, Vulcanu az új kültag-
ra Ring Mihályra mondtak toastot, s a kedélyes la-
koma csak este felé ért véget.

— **A vaskapu** munkálataihoz a magyar
kormány részéről Bodocsy Lajos főmérnök van ki-
küldve az Aldunára.

— **A dohánymonopolium** bérletére
egy első rendű bécsi bankház kedvező ajánlatot
tett a pénzügyminiszternek.

— **Jámor Pál** írói munkásságának ter-
mékeit rendezí sajtó alá, s legközelebb már meg-
jelennek a válogatott tartalomnak megfelelő diszes
kiállításban.

— **A műkedvelői szövetség** által
adandó „Egyetlen leány” című vigjátékban követ-
kező nők és urak fognak fellépni: K Papp Mik-
lósné, Papp Ilona, Magyar Ilona, Salamon Klára,
Knöpfler Klementine, Hóry Béla, Indali Gyula, Ha-
ray Sándor, Simó Géza, Keresztei Kálmán, Abra-
ham Antal. Közelebből már meg fogják tartani az
olvasó próbát is.

— **Az egyetemi hallgatóknak** teg-
nap este 6 órakor közgyűlésök volt, melyen a
képviselőházhoz és főrendiekhez intézendő kérvé-
nyek olvastattak fel; abban történt megállapodás,
hogy mindkét helyen ugyanazon szöveggel kér-
vényeznek az országgyűlési irományok megkül-
dése tárgyában.

— **A kolozsvári** r. katolikus elemi is-
kolákban az 187 2/3-ki iskolai első félév végén tar-
tandó vizgák rendje: február 17-én délelőtt: a

Másnap újabb balsors. A vonat hirtelen Kolbnyál
megáll, ezen és Allahabad állomás között egy da-
rab még kiépítetlen vasut fekszik, mely utat min-
denkinek tetszés szerinti járművel, de a példány-
szerű vasutigazgatóság minden segedelme nélkül,
keltett megtenni. Phileas Fogg látván, hogy előt-
te minden valamirevaló járműt már elkaptak, már
el volt határozva két napi gyaloglásra, midőn Pas-
separtout még jókor egy elefántot fedezett föl,
mely 2000 forintnyi mesés áron eladó volt. Ezen
rendkívüli alkalomossággal utaztak tovább a
keletindiai félszigeten. Utközben az utazók — kik-
hez ezalatt egy angol dandártábornok csatlakozott
— egy bráhmái vallási körmenetre akadtak; győ-
nyörű szép menyecskéket hureztak az indusok dia-
dalban a pillaj pagó lába, hogy holnap viradtkor
elhunyt férjével a máglyán egyesíttessék. Fogg az
órára tekint:

Mit szólna hozzá, mondá a tábornoknak, ha
az asszonyt megmentenék! ... van tizenkét órá-
nyi előnyöm. ...

Ön nemes ember, becsületemre! — viszonzá
a tiszt.

Hébe korba — ha ráérek! Fájdalom azon-
ban nem sikerült a kísérlet, hogy az asszonyt me-
gmentsek a pagódból, melybe az indusok az éjre
elzárták és az utazóknak a hindosztán gyilkosok
által észre nem vétetvén, tellenül végig kellett vol-
na nézni az iszonyu ceremóniát. Félholtan fe-
kűdt a menyecske férje hullaja mellett; már-már
égni kezdett a máglya, egyszerre csak mint egy
kisértet, felemelkedik a sápadt halott, megragadja
az elájult nőt, és a megrémlett indusok sorain ke-
resztül, az erdősűrűjébe vitte. „Es most csak el
hamar!” szóló utazóink közelébe érve a feltáma-
dott, — senki más, mint Passepartout, ki francia
humorral végbevitte azt a mire a britiek halállal
dacoló bátorsága nem volt képes.

TÁRCSA.

Utazás a föld körül 80 nap alatt.

I.

Jules Verne ismerik mindazok, kik a kelle-
mes tulszásoktól vissza nem ijedvén, e kitűnő te-
hetségű, s sajtáságos irányu francia elbeszélőnek
régibb műveit (utazás a holdba stb.) éldelni tud-
ták. Jules Verne újabban földünk rendkívül gyor-
san szaporodó közlekedési kényelmeit választván
kiinduló pontjául, egy elbeszélést állított össze,
mely csak az imént hagyta el a sajtót, s melyben
az ő sajtáságos fantáziájával akadályt akadályra
halmozva előadja, hogyan lehet ez akadályok da-
czára mai nap 80 nap alatt az egész földet körül-
utazni; csak pénz legyen. Az előadás olyan, hogy
valóságban is egészen lehetséges, s érdekessége-
nél fogva meg nem állhatjuk, hogy legalább egy
tárczában össze ne vonnók a könyv rövid tartal-
mát. S most szóljon Verne helyettünk:

Tiz gentlemen, valódi angol telivérből, szer-
dán 1872-ik évi október 2-án a londoni Reform-
klubban Whist asztalnál ült. Lassan folyt a be-
szélgetés a játékközben be-beállott szünetek alatt.
Kevés nappal ezelőtt az angol bank főpénztárno-
kától abban a pillanatban, midőn egy három sil-
ling öt pecenyi bevételt jegyzett föl, 55,000
font sterlingt érő bankó csomagot loptak el. A
merész lopás, melynek tettese fölött közönség és
rendőrség már napok óta törték fejüket, nagy fel-
tűnést okozott, és még a Reformklub szőszegény
tagjai is érezték ez esemény visszahatását egymás
között.

A tolvaj könnyen talál majd biztos rejteket,
mondja Sir Ralph, a föld elég nagy.

Volt ezelőtt, vágott közbe Phileas Fogg, egy

normális iskola negyedik osztálya délután: a normális iskola harmadik osztálya; február 18-án délelőtt: a leány iskola második osztálya, délután a leány iskola első osztálya; február 19-én délelőtt: a normális iskola második osztálya délután: a normális iskola első osztálya; február 20-án délelőtt: a leány iskola német osztálya, délután: az Augusteumi elemi iskola; február 21-én délelőtt: a felsőszázutazói elemi iskola, délután: a szentpéterei elemi iskola; február 22-én délelőtt: a Bartha kisasszonyok leányiskolája. A vizsga délelőtt 8 — délután 2 órakor kezdődik.

— **A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara** f. hó 17-én d. u. 4 órakor tartandó rendes közgyűlése a t. cz. tagokat meghívja az előkészítő gyűlés főbb tárgyai: 1. Visszapillantás a kamara múlt évi működésére; 2. A múlt évi számadás előterjesztése; 3. A Bécsben tartandó vasipar-ügyi értekezlet; 4. a fiókbankügyi bizottság jelentése; 5. A maros-újvári vasúti állomás ügye; 6. A közszén használhatósága felett vélemény nyilvánítás, és más kisebb ügyek.

— **M.-Vásárhely sz. kir. város** köztörvényhatósága 1872-dik évi működéséről, Borosnyai Pál polgármesternek kiadott évi jelentéséből: A közigazgatási tanácsához és a rendőrkapitánysághoz együttvéve tehát összesen 12,611 ügydarab adatott be; ezen kívül 839 ügydarab eláttalanul hátrahagyva vételtől a volt tanács egyes előadóitól, melyből a jelen tisztiszemélyzet tagjai csupán 74 darabot nem láthattak el. II. a közügy és kebelbeli ügyek elintézésére egész év, és illetőleg 9 havi idő alatt tartatott összesen 20 közgyűlés, melyben 359 ügydarab látatott el, maradt pedig közgyűlés elé tartozó ügylet ellátatlan 61 darab. III. Gazdászati vonakozólag a) vagyonosi cselekvő állása M.-Vásárhely város közönségének: cselekvő tiszta vagyon 660,742 ft és 73 $\frac{1}{10}$ kr. b) pénztári állás, 1872-re bevételei előirányoztatott 89 ezer 256 ft és 83 kr., valóságos bevétele azonban 106 531 ft és 48 kr. volt; kiadásra előirányozva 90,615 ft és 18 $\frac{1}{2}$ kr. volt, kiadatott azonban 106,526 ft 73 kr, ebből látjuk tehát, hogy a múlt esztendő nem pénzühiányt (mint az előre 1308 ft 35 $\frac{1}{2}$ kr-ban mutatkozott) hanem 4 ft 75 kr. többletet mutat fel. — IV. Az építkezésben is örvendős haladás észlelhető; a polgárság utcasorban épített 14 földszinti díszes házat, 3 egyemeletű és 1 két emeletest; továbbá mintegy 8 utca kőburkolatot nyert s egy pedig teljesen szabályoztatott; ezek mellett az uszoda-egylet is bevégezte építkezését s a nyári idény alatt átadatik a közhasználatnak; a községi építkezés közül említést érdemel, hogy a városban 160 legénynek kaszánya és a katonaság nyári elszállásolására 4 baraque készített. V. Egyletekben sincs hiány M.-Vásárhelyt. A nevezetes „Jogász-egylet” mellett ott látjuk egész sorát a társadalmi művelődést célzó egyleteknek: a „Casino-egylet” 130 taggal, az „Egyenlőségi kör” 356 taggal és az 1869-ben alakult „Iparos segéd-egylet” 120 taggal; az „Első dalárda”, a „Polgári dalárda” s a megerősített alapszabályokkal bíró „Lövész- és tornaegylet”, mely azonban helyiség hiánya miatt még nem lépett életbe; mindezek közt a helyi jótékony nő-egylet működik eredményesen buzgalommal. A pénzügyi egyletek temetkezési célokra szintén bőséggben vannak, első sorban említendő a „Nagy-temetkezési egylet” mely 1851-

Igy a karaván egy hölgygel szaporodott. Phileas Fogg megigéri a hálát rebegő Mistress Andának, hogy Hongkongba viszi európai rokonai közé; csakhogy nagyon kell sietnie, mert még ma Allahabadba kell élni, hol Fogg elefántjáról leszálland s ismét vasútra ül, mert október 25-én hét órakor reggel Calcuttában akar lenni. Ez sikerül. De ama sötét hatalom befolyása, mely egy rendőri kém alakjában lépten kíséri utazó társaságunkat, ismét érezhető lesz Calcuttában. Alig, hogy megérkezik, Foggot egy constabler felszólítja, kövesse őt inasával együtt a bírósághoz. A szerencsétlen Passepartout t. i. alig két órai tartózkodás után Bombayban ráert arra, hogy Brahmanak néhány hívóját alaposan elveje; Fix pedig feladta ezért a csekélységért, feladta, hogy csak föltartóztassa az utazókat, mert a londoni elfogatási parancsot minden órában várta. A kegyetlen bíró ítélete tizen-négy napi börtönt szab az inasnak, hét napit a szintén gyanús gazdának. „Kauziót adjatok!” — kiált föl Phileas Foggrendíthetetlen nyugalommal, kifizeti e kért 2000 fontot, és déltájban a „Rangoon” hajó fedélzetén már utban van Hongkong felé. Ezzel megtette volna az ut harmadát, s körülbelül 5000 fontot kiadott már, de időszámításában nem nyert, de nem is veszített egy órát sem.

Utközben Calcuttától Hongkongba összehalmozódni az elemek akadályai. Az idő viharos, és Fogg veszélyben forog, hogy csak szeptember 6-án fogja átüzása célját elérni, mi által a Yokobomába menő gőzshöz egy nappal későn érkezvén. De ez egyszer szerencseje volt. A „Carnatic” kijáratát végezt két nappal továbbra halasztotta indulását; 6-án kiköt a „Rangoon” Hongkongban. Passepartout elküldetett, hogy a következő napra három helyet biztosítson a hajóban. Háromat, mert mindjárt az első kérdés után kiderült, hogy Mistress Andának rokonai Hongkongot már régen elhagyták, és a

ben kletkevevett a 3-ik egyetből, 1858 lett nagy egylet és 1861. febr. 12-én nyert megerősítést; mintegy 70 ezer forint körül járó tartaléktőkével bir; mellette van még 4 kisebb temetkezési egylet, az első 1847-ben, a második 1847-ben, a negyedik 1852-ben és az ötödik 1857-ben keletkezett; alakulóban van pedig egy „Beteg és temetkezést segélyező társulat”, mely már működését megis kezdte, jóllehet alapszabályai megerősítve nincsenek azon okból, hogy némi változtatás végett visszaadattak. — Pénzügyi kettő létezik, az 1869-ben alakult „takarékpénztár” és az 1870 óta fenálló „Erdélyi kereskedelmi és hitelbank”; létesülő félben van a „fogyasztási egylet.” VI. Az egészségi állapot gondozására kiváló ügyelet volt fordítva. VII. Elemi csapás kétszer érte a várost, a martius havi nagyobb és az április havi kisebb vizár, második csapás pedig a Deák Ferencz utcái nagyszabású tűzvész és két kisebb tüzeset. Ez a polgármesteri jelentés rövid kivonata; most nézzük a rendőrkapitányság jelentését: A rendőri kapitányság által lekezelte ügyekről vezetett iktatói szám 4760, a rendőri igazságszolgáltatás panaszok folytán, melyek rövid jegyzőkönyvbe iktatva, lekezelte 1131, kórházba tételezett betegek száma 231, haláleset felvételt 480, orvosrendőrileg megvizsgáltatott és keresztül hajtattott városban 40 csorda marha, összesen 1575 darabbal; kisebb-nagyobb kihágásokért elfogattak 626-on, ezekből a törvényszékhez 20, a járásbírószághoz 48 tételezett át; tolonczlevéllel elkísértett 123; kényszerutlevéllel elküldetett 22; csendőri fedezettel elküld. 13; elboos. büntetés után 400 szab. tartalékos katona bejegyeztetett mart. 1-től 231; honvéd 48; mestersegéd jelentkezett 230; idegen jelentkezett, ideiglenes tartózkodás végett 276; cseléd bejegyeztetett 195 és végül katona elszállásoltatott 4375. — A szerkesztőségünkbe küldött évi polgármesteri jelentésben M.-Vásárhelyre vonatkozólag ez adatokat találunk. — Valóban M.-Vásárhely t. polgármesterének e példáját minden város követhetné, így nagybecsű és hiteles adatokat nyerhetnénk városaink állapotáról, haladásáról.

— **A „kolozsvári kör”** fényes tánczvigalmára nagyon folynak az előkészületek; ezekből itélve a szombaton megtartandó tánczvigalom az ideai farsang fénypontját képezendi; erre talán fölösleges is a közönséget figyelmeztetnünk, hisz a napot mindenki látja, kivált ha Kolozsvár szépeinek, „kör”-ében este jön fel s életörömeke: szellemű társalgásra, kedélyes mulatságra, tánczra, vígságra hív fel ifjat és öreget, ezt gyönyörködni, amazit élvezni.

— **Gyémánt-furó.** Eddigél a gyémánt csak ékszerűt szolgált; jövőre azonban mint látszik fontos szerepe van szánva az ipar terén. Eltekintve a gyémánt mint drágakő becsétől, mostanig csak a drágakövek metszésére használtatott, mert mint aránytalanul legnagyobb keménységű anyag, más könnemek érintkezése iránt érzékenyen maradt. De ép ezen rendkívüli keménysége adott alkalmat reá, hogy sziklatömegnek lerontására vagy idomítására eszközül használassék, mely célra eddig csak a legedzettebb aczéleszközök használtattak. Természeténél fogva ugyais az aczéln nem lehet dörzsölésre vagy leforgácsolásra alkalmazni, s a sziklatömeget is csak úgy lehet vele megmunkálni, ha lökészerű mozgásba hozzák ellene. A gyémánt ellenben karcolás és dörzsölés által hat a neki alá-

hölgynek nem maradt más hátra, mintsem elfogadni a galáns Phileas Fogg ajánlatát és vele egy darabig a világ körül utazni. Mijdnem azt hinnők, hogy a derék ember megtalálta szerencse-csillagát: A „Carnatic” holnap reggel helyett már ma este fog elindulni, mi Foggra nézve kellemes időnyereség. Passepartout, sietve veszi az uti jegyeket, és szalad urához, hogy megmondja a jó hírt, utközben azonban megtalálja gonosz kísérőjét, Fix rendőrt, ki folyvást varva az elfogatási parancsot, Phileas mögött marad. A rendőri vállalat részvényei nagyon rosszul állanak: Hongkong az utolsó angol allomás, és ha a vadász áldozatát nem akarja minden áron visszatartani, mindenkorra elillanhatna. Fix erre kétségbeesett eszközöz nyul, Passepartout-t egy lebuja csalja, a könnyelmű francziát ópiummal lerészegíti, és így történik, hogy a „Carnatic” elindul, mialatt Fogg és Mistress And kedélyesen vacsorálnak a szállodában. Inasának föltűnő elmaradása a gentlemanra nézve sokkal jelentéktelenebb esemény volt, mint hogy ezért egy szót is szolt volna. Még az a hír is, hogy a „Carnatic” már elment, melyet másnap reggel hall meg, teljesen hidegen hagyja. „Közbejött akadály aszszonyom!” — mondá a megjött Mistress Andának Ezzel bérel 550 fontért egy csinos hajót, mely négy nap alatt Sanghaiba hozhatja, honnan 11-én 7 órakor este gőzösnek kell mennie Yokobomába. Nem mulasztja el, hogy a nemes Fixnek, kit a kikötőben talál, járművében helyett ajánljon, igér a kormányosnak 200 fontnyi ösztönző díjt, ha ideje korán vezeti a célponthoz, és végre épen azon pillanatban ér Sanghaiba, mikor a gőzös, utolsó reménye, földuzzadt vitorlákkal már orra előtt utra kelt. Gyorsan néhány szűkségjelt! — A steamer egy laditot boosát vízbe, és egy negyedóra múlva három új utazó van a földézetén.

vetett anyagra, mi által a sziklatömeg megmunkálására és az ehhez szükséges gépezetre nézve egészen új álláspont éretelt el. A műszer helyét, mely lökések által hat be a sziklatömegben más műszer foglalja el, mely egyszerű forgatás által hasonló szölgálatot tesz. Ezen újítás legnagyobb előnye abban rejlik, hogy a mozgató erő helyes kombinációja által oly gépezet létesíthető, mely tetemes költség kiméles mellett, alagutak, vagy aknák furásánál a kézimunkával versenyezhet. Az eddigi kísérletek azon föltevésre jogosítanak, hogy a gyémánt-furó minden akadályt legyőzni képes. Ha ez valósul, a bányász számos munkálatokat kevesebb mint fél annyi idő alatt végezhet mint eddigél, a nélkül, hogy a költségek szaporodnának. A gyémántfuróval azonfelül tetszészerinti mélységből lehet földrészeket az alsóbb rétegek minőségének megismerése végett kiemelni, mert ha a gyémántokat gyűri vagy koszoru alakban foglalják össze, a furó forgatásánál földanyag tapad reá, miket felszínre lehet hozni. A furóul használt gyémántok színe fekete, értékük csekély s eddigél csak a becsesebb gyémántok köszörlésére használták azokat. Szemerként körülbelül 8 osztrák értékű forintba kerülnek. Az ujonnon feltalált gyémántfuró értékesítése és tökéletesítése czéljából Londonban már külön részvény-társulat is alakult. „Társulat a sziklaknak gyémánt segélyvelű átfurása” nevezet alatt, mely ezen tálálmányra szabadalmat eszköztölt ki magának Angol-, Francia-, Spanyol- és Olaszországban s már is nagyobb terjedelmű alagutak, vízvezetékek és bányamunkálatok keresztülvitelére vállalkozott.

— **Érdekes találkozás.** A sanfranciscoi Bulletin a következő esetről tesz említést: Californiában letelepedett két testvér. Az egyik szorgalma által meglehetősen gazdagságra tett szert, míg a másik kóbor életet élt. Karácsony estéjén a bátyját álmaiból zaj veri fel; rewlwert ragad s nagy megindulására a rablóban öcsésére ismer. Az öcs térdre borult s így kiáltott fel: „Istenemre mondom, nem tudtam, hogy te itt lakol Robert.” A véletlen találkozás a 10 év óta nem látott testvért a gazdag bátya védszanyai alá helyezte.

— **Nillson énekesnő** a moszkvai közönség, bucsufellepte alkalmával, 4000 rukek értékű thea-készlettel lepte meg.

— **Nemes tett.** Cressent Anatole párisi, ügyvéd, 100,000 frankot hagyott az államnak oly czéla, hogy annak összes kamatait a legjobb zenei műre fordítsák; s az elhunyt családja ez összeget még 20,000 frankkal szaporította.

— **Büntetlen szédelgő.** Az ál-Gortschakoff herceget, ámbár 200,000 piasternyi csalást követelt el, az Old Bailey bünyenyítő törvényszék a napokban, mivel a károsultakat nagy részt kielégítette, minden büntetés nélkül szabad lábra helyezte.

— **A deési takarékpénztár** 1873 januárus havi üzlet forgalma. Bevétel: betétek 216 tétel mellett 6199 ft 23 kr. Befizetett kamatok 1255 ft 20 kr. Visszafizetett váltók 55365 ft. Különféle díjak 533 ft 30 kr. Betéti könyv díjak 8 ft 20 kr. Visszafizetett előleg 50 ft. Viszlesz. váltók 7000 ft. Állam illeték 55 kr. össz. 70561 ft 68 kr. Pénztár marad. Décz. 31. 4240 ft 25 kr. főössz. 74801 ft 93 kr. Kiadás: Betét visszafizetésekre 54 fél 7353 ft 13 kr. Leszámitott váltókra 59810 ft. Tiszti és szolga fizetés 117 ft 32 kr. Betéti folyó kamatra 06 kr. Kezelési költségre 94 ft 15 kr. Előlegekre 500 ft. Viszlesz. váltókra 2000 ft. Viszlesz. váltók kamatjára 128 ft 72 kr. Állam illetékre 55. kr. Kamat és osztalékra 4 ft 32 kr. össz. 70068 ft 25 kr. Pénztár marad. január 31. 4733 ft 63 kr. főössz. 74801 ft 93 kr. Deesen 1873 január 31. A deési Takarékpénztár közgyűlést tart mártius 4.

— **Lucca Paulina** hangjáról a bostoni lapok nagy elragadtatással szólnak, játékát pedig — yankee-tulzással — a Rachel és Ristori melé helyezik.

— **Üvegfonás.** Gablonczban az üvegfonal előállításának kellő elsajátítása végett febr., márcz. és apr. hónapokra tanfolyam nyitattik. Az osztrák kereskedelmi miniszter ez iparág terjesztésére nézve nagy gondot fordít.

— **Palmieri tanár** megcáfolja azon hírt, mintha a Vezuv ujabban ismét kitört volna; ezt csak azért terjesztették némelyek, hogy Nápolyba kíváncsi idegeneket csaljanak.

— **Dumas Sándor** a mailandi szingazgató azon kérésére, — hogy engedné meg 4000 franc díjért „Femme de Claude” czimű művének színrehozatalát, így válaszolt: „Italia művéért soha egy sout se fizetett. Ez okból nem adtam sajtó alá művémet.”

— **A néma zenészek** harmadik közgyűlése április közepén lesz Liposében.

— **Uj opera.** Marcarini legujabb dalműve „Francesca de Rimini,” a napokban került először színre Párisban, hol rendkívüli tetszést aratott.

— **A szultán** elhatározta, hogy, előbbi szándéka megváltoztatásával, meg fogja látogatni a bécsi világtállatást.

Kimutatása a magyar keleti vasut üzleti bevételeinek.

Unasok	személyekért	podgyász- és gyorsasági- lítiányokért	B e v é t e l e k		összesen	forint	kr.
			forint	kr.			
szám	21995	232879	20556	77	1713	96	35641
							99
							72
							95
							76
							16
							03
							270081
							36990

1872. (üzleti vonal 35 mértföld) Január hóban

1873. (üzleti vonal 54 mértföld) Január hóban

Pesten, 1873. február 4-én.

A főigazgatóaság.

Nemzeti színház.

Kedden febr. 11-én: „Három Kalap” vigi. 3 felvonásban Irta Hennequin, ford. Szerdahelyi Kálmán. Élénk vigjáték, a bonyodalom meszterileg szövődik, a kifejlés érdekesen halad. Az előadás sikerült. Halmi (Adolf) kiléptekor talpsal fogadtatott, (1-ór lépven fel ezuttal pestiv.-szer. után) meg is érdemelte utóbb játékaival. Mátrai (Silvester) ma ugy a maszkirozásban, mint alakításban kitűnő volt. Szentgyörgyi (Duprillon) folytonosan derült hangulatban tartotta a közönséget, a félreértésből eredő rettegést kellő adag comicummal vegyíté. Kendi is elemében volt. — A nő tagok gyengén állottak meg helyüket, Fodor né (Izabella), valamint Dezső né (Lujza) elejtették szerepüket. Közönség kevés számmal.

Biasini gyorskocsi menetrendje szaporítása

1872. december 15-ől.

Kolozsvár és Felvincz között naponta három gyorskocsi közlekedik, még pedig oly berendezéssel, hogy Kolozsvár, M.-Vásárhely és Maros-Vásárhely Kolozsvár között utazók Felvinczen soha se időznek, hanem mind a két irányban rögtön tovább utaznak. Indul Kolozsvárról Felvinczre reggeli 3 és 7 órakor (a hét óras indulás m.-vásárhelyi egyenes összekötés) és délután 4 órakor.

Felvinczről Kolozsvárra reggeli 5, délutáni 4 és éjjeli 1 órakor (ezen 1 óras indulás Kolozsvárra az egyenes összekötés Marosvásárhelyről).

Egy hely ára 1-ső, közbelső coupe Kolozsvárról Felvinczig vagy vissza 4 ft — hátulsó coupe, imperial 3 ft 50 kr.

Tordáról Kolozsvárra indul naponta háromszor reggeli 3, 7 és délutáni 6 órakor 1 hely ára 2 ft.

Kolozsvárról, Szamosújvár és Déésre naponta kétszer, reggeli 8 órakor és délután 3 órakor. Déésről Szamosújvár és Kolozsvárra naponta kétszer reggeli 7 és délutáni 1 órakor. Leszállított áron, Kolozsvárról 1 személy első, közbelső coupéba Szamosújvárig vagy vissza 2 ft 30 kr., hátulsó coupe és imperial 1 ft 70 kr. Kolozsvárról Déésig vagy vissza első, közbelső coupe 3 ft, — hátulsó coupe és imperial 2 ft 50 kr.

Minden utas 30 font szabadpodgyászt vihe magával.

Kibédi Biasini Domokos.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Február 11-ről. 1873 5% metaliques 69.50 nemzeti kölcsön 72.90. 1860-diki államkölcsön 106.—. Bankrészvények 1007. Hitelrészvények 332.75. London 108.90. Ezüst 107.57 Cs. kir. arany —. 20 frankos arany 8.67 $\frac{1}{2}$

Földtehermentesítési kötvények: Magyar 79. 50. Temesi 77.—. Erdélyi 77.—. Horv. Szlavin —.—.

Felelős szerkesztő Sándor János.

